

A központi költségvetés finanszírozása és adósságának alakulása

2023. november

1. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága 2023. november végéig 4 356,0 milliárd forinttal **növekedett** a következő négy tényező eredményeképpen:

- **Az első tényező**, amely **növelte** az adósságot a nettó forintkibocsátás 2 841,0 milliárd forint összegben, ami a költségvetés hiányát finanszírozza.
- **A második – szintén növelő hatású – tényező** a nettó devizakibocsátás, amely 2 444,8 milliárd forint összegben szintén hozzájárult a hiány finanszírozásához.
- **A harmadik – fentiekkel ellentétes, csökkentő hatású – tényező** a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett erősödése, amely az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értékét 681,4 milliárd forinttal csökkentette.
- **A negyedik – további csökkentő hatású – tényező** a deviza-keresztárfolyamok változása és egyéb tényezők miatt bekövetkezett mark-to-market betétállományok csökkenése 248,4 milliárd forint összegben.

Az előzetes adatok szerint november végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbiak szerint alakult:

A központi költségvetés adósságának alakulása 2023-ban, milliárd forint

	2022. december 31.		kibocsátás (növekedés)	törlesztés (csökkenés)	egyéb változás	nettó változás	2023. november		változás
	előzetes állomány	Megosztás	I-XI. hónap				előzetes állomány	Megosztás	százalékpont
1. Forint	33 775,628	74,1%	12 761,871	9 920,884	0,000	2 840,987	36 616,615	73,4%	-0,78%
1.1. Hitel	1 024,205	2,2%	0,000	129,461	0,000	-129,461	894,745	1,8%	-0,46%
1.1.1. Külföldi	1 024,205	2,2%	0,000	129,461	0,000	-129,461	894,745	1,8%	-0,46%
1.1.2. Belföldi	0,000	0,0%	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,0%	0,00%
1.2. Állampapír	32 751,423	71,9%	12 761,871	9 791,424	0,000	2 970,448	35 721,871	71,6%	-0,32%
1.2.1. Kötvény	22 346,277	49,0%	3 429,554	1 962,192	0,000	1 467,362	23 813,639	47,7%	-1,34%
1.2.2. Diszkont kincstárjegy	1 785,783	3,9%	4 469,957	4 337,308	0,000	132,649	1 918,432	3,8%	-0,08%
1.2.3. Lakossági állampapír	8 619,363	18,9%	4 862,360	3 491,924	0,000	1 370,437	9 989,800	20,0%	1,09%
2. Deviza	11 397,328	25,0%	3 400,787	955,958	-681,359	1 763,470	13 160,798	26,4%	1,35%
2.1. Hitel	1 959,079	4,3%	460,957	63,650	-104,202	293,106	2 252,184	4,5%	0,21%
2.1.1. Külföldi	1 959,079	4,3%	460,551	63,650	-103,796	293,106	2 252,184	4,5%	0,21%
2.1.2. Belföldi	0,000	0,0%	0,406	0,000	-0,406	0,000	0,000	0,0%	0,00%
2.2. Állampapír	9 438,250	20,7%	2 939,830	892,308	-577,157	1 470,364	10 908,614	21,9%	1,14%
2.2.1. Külföldi	9 085,466	19,9%	2 770,863	854,140	-556,610	1 360,113	10 445,579	20,9%	0,98%
2.2.1.1. Devizakötvény	9 085,466	19,9%	2 590,578	853,990	-553,320	1 183,268	10 268,734	20,6%	0,63%
2.2.1.2. ECP program	0,000	0,0%	180,285	0,149	-3,290	176,845	176,845	0,4%	0,35%
2.2.2. Belföldi	352,783	0,8%	168,967	38,169	-20,547	110,251	463,034	0,9%	0,15%
Összesen	45 172,957	99,1%	16 162,658	10 876,843	-681,359	4 604,457	49 777,413	99,7%	0,57%
Egyéb kötelezettség	389,419	0,9%	1 585,469	1 816,737	-17,155	-248,424	140,996	0,3%	-0,57%
MINDÖSSZESEN	45 562,376	100,0%	17 748,127	12 693,579	-698,515	4 356,033	49 918,409	100,0%	0,00%

A központi költségvetés devizaadóssága 2023-ban 1 763,5 milliárd forinttal 13 160,8 milliárd forintra növekedett az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság részaránya a 2022. év végi 25,0%-os szintről 26,4%-os szintre emelkedett a teljes adósságon belül.

A növekedés hátterében az idei évben végrehajtott devizakötvény-kibocsátások állnak: Januárban az Államadósság Kezelő Központ (ÁKK Zrt.) 5 éves futamidejű 558,1 milliárd forint (1,5 milliárd USD) összegű és 10 éves futamidejű 558,1 milliárd forint (1,5 milliárd USD) összegű, valamint 465,1 milliárd forint (1,25 milliárd USD) összegű 30 éves futamidejű nemzetközi devizakötvényt bocsátott ki. Tovább emelte a devizaadósságot, hogy márciusban zárt körben megemelésre kerültek a januárban kibocsátott 5 és 10 éves futamidejű devizakötvények 54,3 milliárd forint (150 millió USD) és 108,6 milliárd forint (300 millió USD) összegben. A januári devizakibocsátásból befolyó összeg egy részéből (1,0 milliárd USD) két 2023-24 közötti lejáratú USD kötvény részbeni visszavásárlása valósult meg, az érintett swapok lezárásával együtt 289,9 milliárd forint névértéken. Ezt követően szeptemberben további 673,2 milliárd forint (1,75 milliárd EUR) összegű 10 éves futamidejű devizakötvény kibocsátásra került sor. November közepén zárt körben 173,3 milliárd forinttal (500 millió USD) megemelésre került a 2028 májusában lejáratú devizakötvény, amely összeg már a 2024. évi előfinanszírozást szolgálja. Az ECP (Euro Commercial Paper) program keretében kibocsátott devizaértékpapírok hóvégi állománya 176,8 milliárd forint (500 millió USD) volt november végén. Az árfolyamerősödés ugyanakkor csökkentette a devizaadósság részarányát.

A költségvetés forintadóssága november végéig 2 841,0 milliárd forinttal növekedett és 36 616,6 milliárd forintot ért el, a forint adósság a teljes államadósság 73,4%-át teszi ki. 2022 decemberében ez az arány 74,1% volt.

2023. november végén a forint lakossági állampapírok állománya 9 989,8 milliárd forintot tett ki, ami 1 370,4 milliárd forint növekedést jelent 2022. december vége óta.

A lakossági állampapír-kereslet döntő hányadát az egy évnél hosszabb futamidejű Prémium Magyar Állampapír értékesítése képezte. A Prémium Magyar Állampapír állománya 2023. november végére 2 632,6 milliárd forinttal növekedett, amely így 6 954,2 milliárd forintot tett ki. A Bónusz Magyar Állampapír állománya 353,1 milliárd forinttal növekedett, és november végén 867,8 milliárd forintot

tett ki. A Magyar Állampapír Plusz állománya november végéig 1 363,7 milliárd forinttal 820,3 milliárd forintra csökkent. A nyomdai úton előállított Magyar Állampapír Plusz állománya 133,9 milliárd forint csökkenés következtében 116,6 milliárd forint volt hó végén.

Az Egyéves Magyar Állampapír állománya 540,1 milliárd forint volt november végén, ami 267,7 milliárd forinttal alacsonyabb a 2022. év végi állománynál. A gyermekek életkezdési támogatását szolgáló Babakötvény állománya 2023-ban 48,5 milliárd forinttal növekedett és november végére elérte a 247,4 milliárd forintot.

Az ÁKK Zrt. november hó folyamán összesen 39,1 milliárd forint összegben vásárolt vissza lakossági állampapírokat a forgalmazó bankoktól.

A *külföldi befektetők állampapír állománya* novemberben 27,2 milliárd forinttal 7 020,5 milliárd forintra csökkent az előző hónaphoz képest. A külföldi állomány 1,1%-a, 80,1 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 98,9%-a, 6 940,4 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje november végén 5,8 év volt.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swap műveleteket köt, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt-nél elhelyezésre kerülő fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. A korábbi dollárkötvény kibocsátások óta eltelt időszakban az egyéb devizák (főként az USD) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 248,4 milliárd forinttal csökkent. November végén az állomány 141,0 milliárd forintot tett ki, ami a teljes államadósság 0,3%-át jelenti.

2. Kamatok, hozamok alakulása

A *diszkontkincstárjegyek* novemberi aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 1,7-ről 2,4-re emelkedett. A *kötvénnyauctionok*on a fedezettség az előző havi 4,2-ről 6,6-re növekedett.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó novemberi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz képest 32 bázisponttal csökkent, és 7,72%-ot tett ki. A *6 hónapos kincstárjegy* utolsó novemberi aukcióján a kialakult átlaghozam 8,25% lett, amely 9 bázisponttal magasabb az október végi értéknél. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó novemberi aukcióján a kialakult átlaghozam 8,09% lett, amely 26 bázisponttal kisebb az október végi értéknél.

A *3 éves kötvény* novemberi aukcióján az átlaghozam 7,37%-ot ért el, ami 108 bázisponttal elmarad az október végi aukción kialakult átlaghozamtól. Az *5 éves kötvény* 6,70%-os átlaghozama 95 bázisponttal kisebb, mint az október végi aukción kialakult átlaghozam. A *10 éves kötvény* utolsó novemberi aukcióján az átlaghozam 6,73%-ot ért el, ami 88 bázisponttal alacsonyabb, mint az október végén kialakult átlaghozam. A *10 éves zöldkötvény* novemberi aukcióján az átlaghozam 6,84%-ot ért el, ami 20 bázisponttal kisebb, mint az előző, augusztus végi aukción kialakult átlaghozam.

Budapest, 2023. december 11.

Kurali Zoltán
vezérigazgató